

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
 - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.
- Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 47 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

1 C

2 maximumscore 1

P = auto

Q = vliegtuig

R = trein en touringcar

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle drie de antwoorden juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 2 juist, onjuist, juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
4	maximumscore 2 1 = wel 2 = niet 3 = niet 4 = wel 5 = wel	
	indien vijf antwoorden juist	2
	indien vier of drie antwoorden juist	1
	indien twee of minder antwoorden juist	0
5	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste nadelen zijn twee van de volgende: – Het landschap wordt aangetast of voorbeelden daarvan, zoals betonkust / horizonvervuiling. – De bebouwing en de drukte zijn slecht voor de natuur in het gebied. – Massatoerisme zorgt voor vervuiling. – Massatoerisme kan zorgen voor watertekorten. – Massatoerisme kan een negatieve invloed hebben op de cultuur.	
	per juist antwoord	1
6	B	
7	B	
8	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat de afstand / de reistijd van Amsterdam naar Málaga v.v. erg groot is voor een week vakantie.	
9	B	
10	maximumscore 1 – Waddeneilanden – Groningse, Friese en Drentse zandgronden	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Er zijn ook nog korte binnenlandse vakanties. / De grafiek gaat alleen over lange vakanties.
- Er zijn ook nog buitenlanders die op vakantie gaan in Nederland. / De grafiek gaat alleen maar over binnenlandse vakanties.

12 B

13 C

14 maximumscore 2

juist, onjuist, onjuist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

15 maximumscore 2

Marokko (stedenreis) = cultuurbestemming
 Canarische Eilanden = zonbestemming
 Antarctica = natuurbestemming
 Zuid-Afrika = natuurbestemming

indien vier antwoorden juist	2
indien drie antwoorden juist	1
indien twee of minder antwoorden juist	0

16 maximumscore 2

niet, wel, wel

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

17 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Omgaan met natuurlijke hulpbronnen

18 maximumscore 2

P = verdampt
 Q = condensatie / condenseren
 R = rivieren

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

19 maximumscore 1

werelddeel: Azië
 sector: landbouw

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide antwoorden juist zijn.

20 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- de groei van de wereldbevolking
- de toename van de welvaart

21 B

22 A

23 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat Australië als rijk land meer mogelijkheden heeft dan Tsjaad om voedsel in het buitenland te kopen.

24 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

	P	Q	R	S	T
grondwater				X	
water in landijs			X		
water in meren en rivieren					X
zoet water		X			
zout water	X				

indien vijf antwoorden juist	2
indien vier of drie antwoorden juist	1
indien twee of minder antwoorden juist	0

26 B

27 C

28 B

29 maximumscore 2

juni - augustus, smeltwater, wegspoelen, vruchtbaar

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

30 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Het stroomgebied van rivieren in Bangladesh is veel groter waardoor er veel meer water moet worden afgevoerd. / Er zijn veel meer zijrivieren waardoor je veel meer dijken moet aanleggen.
- Er valt in Bangladesh veel meer neerslag in een korte periode dan in Nederland.
- In Bangladesh wordt veel smeltwater aangevoerd uit de Himalaya.
- Bangladesh heeft minder technische kennis.

31 A

32 maximumscore 2

kleiner, kleiner, gebied waar vochtige zeelucht wordt aangevoerd

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
33	B	
34	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat er in de nacht minder water verdampt.	
35	A	
36	maximumscore 1 Voor het aanleggen van de dam / het stuwmeer is reliëf nodig (en in de benedenloop is meestal geen reliëf).	
37	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist nadeel zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Er wordt mogelijk minder water aangevoerd voor irrigatie. – De gebieden stroomafwaarts kunnen sneller last van droogte krijgen. – Er wordt minder (vruchtbaar) slib afgezet. – Er bestaat altijd het gevaar van een damdoorbraak. 	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examiner in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 30 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

bron 1	NBTC-NIPO Research, CVO
bron 2	vrij naar: CBS CVO 2010
bron 3	eigen archief; Cito
bron 4	www.milieucentraal.nl/themas
bron 5	CBS
bron 6, 7	De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 8	vrij naar: www.snowtime.nl
bron 9	vrij naar: www.bndestem.nl
bron 10, 12	www.tijdschriftwater.be
bron 11	vrij naar: www.fao.org/aquastat
bron 13	www.viceversaonline.nl
bron 14	www.melkvee.nl en nl.wfp.org/
bron 15	eigen archief, Cito
bron 16	www.rtl.nl
bron 17	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 18	vrij naar: KMI.be en klimadiagramme.de
bron 22	www.stichtingwater.org
bron 23	eigen archief; Cito
bron 19, 20, 21	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 24	flickr.com
bron 25	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie